

Biuletyn informacyjny rolnictwa ekologicznego Europy Środkowej i Wschodniej

NR. 30

LUTY 2012

Avalon

Wspieranie długotrwałego rozwoju obszarów wiejskich na wrażliwych terenach uprawnych

Tel:

+31 (0)515 331955

Fax:

+31 (0)515 331980

office@avalon.nl

www.avalon.nl

EkoConnect

Międzynarodowe Centrum Rolnictwa Ekologicznego Środkowej i Wschodniej Europy.

Phone:

+49 (0) 351-20 66 172

Fax:

+49 (0) 351-20 66 174

info@ekoconnect.org

www.ekoconnect.org

Drodzy czytelnicy,

Mamy przyjemność zaprezentować Państwu 30 edycję naszego biuletynu. Dzięki informacjom, jakie dostajemy od Państwa, wiemy, że biuletyn dociera do wielu czytelników, a dużo zawartych w nim artykułów jest powielanych w newsletterach i na stronach internetowych. Zdajemy sobie sprawę, że w jakimś stopniu przyczyniamy się do dynamicznego rozwoju rolnictwa ekologicznego w Europie, zwłaszcza w Europie Centralnej i Wschodniej. W regionach tych, popyt na produkty rolnictwa ekologicznego oraz liczba przetwórców szybko rośnie. Można stwierdzić, że rozwój w kierunku bardziej ekologicznego rolnictwa jest satysfakcjonujący. Jednakże mieliśmy również skandal we Włoszech dotyczący produktów fałszywie oznaczonych jako ekologiczne, dlatego pozostało wiele do zrobienia w obszarze jakości i systemu bezpieczeństwa produktów ekologicznych.

W tej edycji przedstawimy wkrótce wyniki badań w zakresie zarządzania zdrowiem w ekologicznej hodowli trzody chlewnej. Możecie Państwo także dowiedzieć się więcej o ukraińskich i słowiańskich rynkach oraz przeczytać o sukcesie jednego z największych przetwórców na Ukrainie. Ponad to przedstawiamy dwa międzynarodowe projekty: jeden z nich dotyczy rozwoju biznesu i platformy sieciowej, drugi ma na celu kształcenie i edukację sektora ekologicznego handlu detalicznego.

W tym miejscu chcielibyśmy także bardzo podziękować naszym wolontariuszom, którzy tłumaczą ten biuletyn, dzięki czemu możemy go rozesłać w 10. różnych językach do ok. 11 000 odbiorców w 70. krajach. Dziękujemy także naszym czytelnikom za wszelkie uwagi i jednocześnie zachęcamy, aby przesyłali Państwo swoje sugestie dotyczące konkretnych tematów lub ich tłumaczeń, na adres redakcji: redaktion@ekoconnect.org. Jest dla nas bardzo ważne, aby znać Państwa opinię na temat naszego biuletynu.

Gatis Caics i Bernhard Jansen, EkoConnect & Martien Lankester, Avalon

Tłumaczenie z angielskiego: Aleksandra Mazur, korekta: Frater Flimsey

* * * * *

Spis treści:

1. Projekt mający na celu rozwój handlu detalicznego produktami ekologicznymi w Europie Południowo-Wschodniej
2. Nowe wyniki badań naukowych w dziedzinie zarządzania zdrowiem świń ekologicznych
3. Ekologiczne rolnictwo i ekologiczny rynek na Słowacji.
4. Pierwsze kroki do rozpoczęcia ekologicznego przetwórstwa mleka i mięsa także w Europie Centralnej i Wschodniej?
5. Europejskie Międzyklastrowe Stowarzyszenie na rzecz Rolnictwa Ekologicznego (*Inter-Cluster Organics*) – Nowa organizacja i platforma sieciowa dla podmiotów działających w obszarze rolnictwa ekologicznego
6. Szybki wzrost przemysłu przetwórczego w wyniku rosnącego popytu na produkty ekologiczne na Ukrainie
7. EthnoProduct – pierwszy ukraiński producent dostarczający supermarketom eko-mleko i eko-miód
8. BioFach 2012: to więcej niż globalne targi
9. Organic Marketing Forum współpracuje po raz pierwszy z BioFach
10. Nadchodzące wydarzenia

EKOCONNECT
Organic Agriculture Moving East

avalon

1. Projekt mający na celu rozwój handlu detalicznego produktami ekologicznymi w Europie Południowo-Wschodniej

Wraz z rozwojem rynku produktów ekologicznych, rosnącą liczbą ich producentów i przetwórców, jak i coraz większym zainteresowaniem ze strony konsumentów, kształcenie przyszłych kadr kierowniczych oraz sprzedawców w tej branży nabiera znaczenia. W ramach projektu „E(co)-Qualify” dziewięć partnerów pracuje nad transferem wyników zachodnioeuropejskich doświadczeń do programu kształcenia w zakresie handlu detalicznego produktami ekologicznymi w Bułgarii, Grecji, Rumunii i Turcji.

Inicjatywa ta jest trzecią fazą projektu „E(co)-Qualify”. Podczas gdy w poprzednich dwóch fazach został rozwinięty, przez 20 partnerów z 10 państw, kompleksowy [system kontroli jakości](#) („Quality Assurance System”, dalej „QAS”) mający za zadanie wzbogacenie programu kształcenia w sektorze ekologicznego handlu detalicznego, w trzeciej fazie projektu „E(co)-Qualify III” nastąpi transfer wyników do krajów, które z poprzednich dwóch faz jeszcze nie skorzystały. Całość projektu zostanie sfinansowana dzięki europejskiemu programowi promującemu kształcenie ustawiczne „Leonardo da Vinci”.

Główny wykonawca i koordynator trzeciej fazy projektu jest teraz Uniwersytet w Tesalii (Grecja). Ponadto wiedeńskie stowarzyszenie producentów detalicznych [Organic Retailers Association \(ORA\)](#) i [Instytut Equalita](#) w Kolonii również współpracują przy projekcie dzieląc się doświadczeniem, własną opinią i wynikami własnych doświadczeń. W sumie dziewięć partnerów z sześciu państw przyczyniają się do transferu wiedzy i kształcenia, włączając 3 trenerów z branży.

Cała procedura składania wniosku oraz jego zaakceptowania rozpoczęta została w październiku 2009 roku i trwała ok. dwunastu miesięcy. Trzecia faza projektu „E(co)-Qualify III” zaczęła się w październiku 2010 roku i jej zakończenie planowane jest na październik 2010. W trakcie realizacji projektu przewidzianych jest pięć spotkań partnerów projektu. Najważniejsze zadania obejmują analizę bieżącej sytuacji w detalicznym handlu produktami ekologicznymi, testowanie, przystosowywanie oraz tworzenie ostatecznej wersji systemu QAS i rozpowszechnianie go w środowisku osób oferujących kształcenie oraz zdobycie kwalifikacji, profesjonalnych stowarzyszeń, dycydentów, biznesmenów, przedsiębiorców oraz udziałowców zainteresowanych ekologicznym handlem detalicznym w Bułgarii, Grecji, Rumunii oraz Turcji. Potrzeba wiedzy, umiejętności oraz kompetencji w zakresie sektora detalicznego handlu żywnością ekologiczną jest oczekiwania szczególnie w dziedzinach certyfikacji, akredytacji, przepisów i nadawania licencji w tych krajach Europy Południowo-Wschodniej. Całkowity budżet projektu wynosi blisko 350 000 euro, a 75% budżetu sfinansowana została dzięki programowi „Leonardo da Vinci”.

Jakich praktycznych korzyści oczekuje się z tego przedsięwzięcia? Instytucje zajmujące się kształceniem i zawodową edukacją w Bułgarii, Grecji, Rumunii oraz Turcji dowiedzą się o systemie „QAS” oraz o sposobie jego implementacji w codziennej praktyce jednocześnie dokonując transferu na temat marketingu produktów ekologicznych bezpośrednio do ekologicznego sektora detalicznego.

Ponadto cały projekt „E(co)-Qualify” zapewni funkcjonowanie platformy do systemu e-learning, która służyć ma kształceniu właścicieli, menadżerów oraz osób zatrudnionych w handlu żywnością ekologiczną, co w najbliższej przyszłości będzie uzupełnione systemem nauczania na odległość.

Autor: Gatis Caics, EkoConnect dzięki wsparciu Dr Władysława Popowa (The Eurocenter - Land and Environment, Bułgaria) oraz Dr Mariany Iwanow (University of Agribusiness and Rural Development, Bułgaria), tłumaczenie z języka angielskiego: Sadia Robein

* * * * *

2. Nowe wyniki badań naukowych w dziedzinie zarządzania zdrowiem świń ekologicznych

Unikanie pasożytów, chorób zakaźnych oraz innych chorób uwarunkowanych fluktuacją środowiska w hodowli zwierzęcej bez profilaktycznego zastosowania leków alopacyjnych stanowiło zawsze duże wyzwanie dla rolników ekologicznych. W tym artykule zostaną Państwu przedstawione niektóre wyniki Projektu Core Organic „CorePig”. Jednym z istotnych rezultatów projektu było opracowanie technicznego przewodnika „Ekologiczna hodowla świń w Europie - systemy chowu zwierząt i zarządzanie zdrowiem” przez Grupę Ekspertów „CorePig”. Przewodnik został opublikowany w formie broszury

Photo: Gatis Caics, EkoConnect

informacyjnej przez Instytut Badawczy Rolnictwa Ekologicznego (FiBL) z naciskiem na utrzymanie zdrowia laktujących macior oraz ssących i odsadzanych prosiąt.

Warunki hodowlane. Odpowiednie warunki mieszkaniowe są jednym z istotniejszych czynników w chowie trzody chlewnej. Zgodnie z rozporządzeniem UE powierzchnia na laktującą maciorę wraz z jej miotem powinna wynosić co najmniej 10m² (z czego minimum 2,5m² to wybieg). Ekologiczne prosięta odsadzane muszą być lokowane w ciepłych, izolowanych miejscach z możliwością wybiegu. Świeżo odsadzane prosięta narażone są na stres z powodu separacji od maciory, z czym wiąże się brak matczynego mleka oraz opieki, cierpią one również z powodu zmiany otoczenia i konieczności socjalizacji z innymi prosiętami. U odsadzonych prosiąt szczególnie często występują biegunki, wywołując w następstwie problemy zdrowotne. Im więcej miejsca przysługuje odsadzonym prosiętom, tym mniej reakcji agresywnych, stresu, a tym samym zwierzęta są zdrowsze. Wskazana jest hodowla zwierząt z jednego miotu razem, jednakże w wypadku separacji istotne jest grupowanie ich pod względem wielkości. Mniejsze i słabsze prosięta powinny przebywać oddzielnie, co umożliwi im bezkonkurencyjny dostęp do pokarmu, wody i gniazda. Z tego samego powodu chore jednostki powinny być umiejscawiane w oddzielnych kojcach.

W celu uniknięcia powikłań zdrowotnych u loch określa się najniższą i najwyższą krytyczną temperaturę w chlewni na słomie. Temperatury te to odpowiednio 7 °C oraz 26 °C dla loch karmiących i 12 °C oraz 31°C dla loch luźnych. Stres cieplny stanowi większy problem dla loch karmiących, ponieważ w związku z produkcją mleka i zwiększonym zapotrzebowaniem na pokarm wykazują także zwiększoną aktywność przemiany materii, podczas gdy lochy po odsadzeniu są raczej podatne na stres związany z chłodem z powodu obniżonego zapotrzebowania na pokarm. Zapewnianie zacienienia, miejsc do kąpieli błotnej i systemów ochładzania zwierząt metodą kropelkową pomoże uniknąć stresu cieplnego, natomiast pomieszczenia typu szałas, zadane powierzchnie i wystarczająca ilość słomy, jako wyściółka umożliwiają zapobieganie stresowi związanemu z chłodem. By uniknąć zimnego otoczenia w środowisku prosiąt zaleca się uzupełniające ogrzewanie lampami grzewczymi lub ogrzewanie podłogowe. Jeżeli podłoże nie jest izolowane wskazane jest zastosowanie rozległej warstwy suchej słomy, we wszystkich miejscach dostępnych dla zwierząt.

Poród i laktacja. Czynniki warunkujące dobry poród są przestrzeń, prywatność, możliwość poruszania się, jak również stosowna ilość słomy i błonnika pokarmowego dla loch. Bardzo istotne jest, aby ingerencja podczas porodu nie odbyła się zbyt wcześnie i by zostały zachowane wszelkie standardy higieny (czyste ręce, długie rękawiczki jednorazowego użytku). Kontrola i ingerencja w trakcie porodu pozwala: 1) usunąć błony łożyska znajdujące się wokół ryja prosiaka, tak by zapobiec jego uduszeniu, 2) osuszyć nowonarodzone prosię i umieścić je pod lampą grzewczą, by przeciwdziałać wychłodzeniu, 3) wydobyć świnię z macicy, co pozwoli uniknąć przedłużonego porodu i 4) zapewnić wystarczającą ilość siary. W tym samym czasie wypychanie prosiąt z macicy może przyczynić się do infekcji skutkującej zespołem MMA (*Mastitis-Metritis-Agalaktie*) i zaburzeniami płodności. Kluczowe jest jak najszybsze rozpoznanie i leczenie choroby.

Przyczyny śmiertelności nowonarodzonych prosiąt to przede wszystkim przygniecenia przez matkę, jak również osłabienie i głód. Mioty za duże liczebnie stanowią jeden z głównych powodów umierania prosiąt, ponieważ poród trwa wówczas dłużej, waga poporodowa nowonarodzonego osobnika jest zbyt niska, zmniejsza się ilość mleka i siary w przeliczeniu na jedno prosię, często locha dysponuje również mniejszą ilością sutków niż miot liczy osobników, a ponadto istnieje podwyższone ryzyko przygniecenia przez matkę w czasie karmienia. Umieralność podwyższa się również, kiedy prosięta z powodu chłodnych warunków leżą w pobliżu matki. Aby utrzymać niski poziom umieralności prosiąt odsadzonych konieczne jest utworzenie dobrze zorganizowanych kójców o odpowiedniej powierzchni (minimum 2,2 x 2,2 m powierzchni legowiska) i przedsięwzięcie środków zapobiegających przygnieceniom. Zaleca się krótkotrwałe separacje większych miotów i zagradzanie na jedną godzinę w ogrzewanym kojcu silniejszych, wcześniej urodzonych prosiąt, które były karmione w ciepłym środowisku, umożliwiając słabszym osobnikom bezkonkurencyjne ssanie. Inną możliwością jest przydzielenie najmniejszych prosiąt do innego miotu. W ten sposób można wyrównać liczebność prosiąt ssących w miocie z ilością sutków zdolnych do prawidłowego funkcjonowania. W szczególnych przypadkach niezbędne jest oddzielenie prosiąt z podwyższoną wagą poporodową.

Dla ekologicznych macior przewidziany jest powszechnie dłuższy okres laktacji (zgodnie z rozporządzeniem UE minimum 40 dni, w niektórych krajach nawet do ośmiu tygodni), podczas gdy w konwencjonalnej produkcji wynosi on 3-5 tygodni. To wymaga specjalnej diety loch, bogatej w ekologiczne produkty spożywcze o wysokiej zawartości substancji odżywczych, dostarczających energii, jak również lekkostrawnych protein. Jednakże nie wszystkie konieczne komponenty są dostępne w wystarczającej ilości, w jakości ekologicznej. Produkcja mleka w czasie karmienia przebiega zmiennie, maksymalna ilość wytwarzana jest w trzecim i czwartym tygodniu laktacji. Prawdopodobnie później nie wystarcza już produkowana przez samicę ilość mleka, by sprostać zapotrzebowaniu prosiąt na substancje odżywcze. W najlepszym wypadku prosiaki ssące powinny już od pierwszych tygodni posiadać dostęp do koryta, gdyż pożywienie matki prawdopodobnie nie odpowiada specjalnym wymaganiom żywieniowym potomstwa. Miejsce, w którym zlokalizowana będzie pasza dla prosiąt powinno być niedostępne dla maciory. Jednakże karmienie prosiąt w pobliżu maciory może przy tym pełnić ważne funkcje w procesie nauki.

Pasza i woda. Zaopatrzenie w wodę ssących prosiąt jest konieczne od początku ich życia i powinno być oferowane w korytach lub wodopojach, tak by możliwa była normalna czynność picia (Wodopoje z ssawkami

nie są zalecane). Przyjmowanie wody podwyższa apetyt prosiaków i jest pomocne w przypadku biegunek. Dostateczne zapotrzebowanie czystej wody ma bardzo duże znaczenie przede wszystkim w ciepłych warunkach, jak również w ostatnim okresie ssania (cztery tygodnie i starsze), ponieważ produkcja mleka lochy zaczyna wtedy słabnąć, podczas gdy równocześnie zapotrzebowanie prosiąt na pokarmy płynne wzrasta. Dla prosiąt odsadzonych wskazane jest systematyczne dopasowywanie racji żywieniowych do nowych warunków, gdyż dotychczas nieznane lub też zmieniające się pożywienie może zostać niepewnie przyjęte i oddziaływać ujemnie na trawienie. Woda dostarczana lochom powinna charakteryzować się gwarantowaną prędkością przepływu 2-3 litry na minutę. Reżim karmienia winien być przystosowany do potrzeb loch luźnych.

Zdrowie i higiena. Szczegółowa obserwacja loch oraz ssących i odsadzanych prosiąt zwiększa szanse wczesnego rozpoznania i odpowiednio wcześniejszej interwencji w wypadku problemów zdrowotnych. Pierwsze oznaki choroby prosiąt odsadzanych to przykładowo zawisłe ogonki, zapadnięte boki, miękki kał, czy ogólna niedyspozycja. Regularne, staranne czyszczenie i osuszanie chlewni przed nowym osadzeniem prosiąt jest istotne, aby podczas opasu zredukować ryzyko powikłań i infekcji pasożytniczych (*Glista świńska* *Ascaris slums*, *Trichuris suis* i inne), których larwy są chronione przez powłokę jaja. Ponadto istotne jest, by powierzchnie przeznaczone na legowiska oraz wypróżnianie były odseparowane.

Opublikowany przez FiBL przewodnik techniczny obejmuje dwanaście stron i zawiera zarys najważniejszych wyników badań. Publikacja może zostać pobrana bezpłatnie w wersji [angielskiej](#), [niemieckiej](#), [szwedzkiej](#) i [francuskiej](#).

Autor: Gatis Caics, EkoConnect w oparciu o broszurę „Ekologiczna hodowla świń w Europie - systemy chowu zwierząt i zarządzanie zdrowiem” Barbary Früh (FiBL); tłumaczenie z niemieckiego: Joanna Lackorzyńska; korekta: Sadia Robein.

* * * * *

3. Ekologiczne rolnictwo i ekologiczny rynek na Słowacji.

W czasie gdy Słowację postrzegano głównie jako kraj produkujący na eksport, rozwinął się także krajowy rynek dla produktów leczniczych i ekologicznych. Przedstawiamy krótkie podsumowanie badania przeprowadzonego przez EkoConnect.

“Health shop” in Nitra. Photo: EkoConnect

Po wstąpieniu Słowacji do UE w 2004 r. rolnictwo ekologiczne doświadczyło szybkiego wzrostu. Liczba firm ekologicznych wzrosła ze 127 w roku 2004 do 486 w roku 2010. W 2010 r. 9% powierzchni rolniczej (144.000 ha) było uprawianych zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego. Pastwiska pokrywały dwie trzecie obszarów użytkowanych ekologicznie. Prawie całą pozostałą część stanowiły gospodarstwa rolnicze, nastawione głównie na produkcję pasz (50%) oraz zboża (30%), z czego tylko 1% stanowią uprawy stałe.

Średnia wielkość słowackich gospodarstw ekologicznych wynosi 296 ha, istnieją jednak także holdingi ekologiczne o wielkości kilku tysięcy hektarów, które uprawiają głównie zboża. Pszenica, jęczmień, żyto i orkisz są najważniejszymi zbożami, ale popularne są także groch, słoneczniki, gryka, owies, ziemniaki i zboża paszowe. Najbardziej powszechnymi warzywami ekologicznymi są szparagi, marchew, pasternak i buraki, często używane do produkcji żywności dla dzieci.

Znaczna część żywności ekologicznej produkowanej na Słowacji jest eksportowana, m.in. mleko do Czech, lody do Niemiec, owoce i warzywa do Austrii, produkcja zwierzęca do Włoch. Część produktów wysyłanych zagranicę jest reimportowana z powrotem na Słowację. 100% ekologicznych roślin leczniczych i ziół są przekazywane na Słowację i następnie eksportowane np. w torebkach z herbatą. Połowa warzyw jest sprzedawanych poza Słowacją. W 2002 r. większość ekologicznych zbóż była eksportowana, ale aktualnie około 75% ekologicznych zbóż jest produkowanych na potrzeby farm zwierzęcych lub sprzedawana konwencjonalnie. Tylko około 5% ekologicznych surowców jest aktualnie eksportowana, głównie do Niemiec i Szwajcarii. Z powodu wzrastającego zapotrzebowania na surowce ekologiczne w Zachodniej Europie spodziewany jest wzrost eksportu zbóż ze Słowacji do innych krajów UE.

Aktualnie jest tylko jedna prywatna organizacja certyfikująca na Słowacji, a dwie następne są w trakcie uzyskiwania licencji. W 2002 r. wprowadzono słowackie logo „Eko poľnohospodárstvo” dla ekologicznego rolnictwa i jego produktów.

Przemysł przetwórczy rozwija się powoli, ale systematycznie. Pierwsze cztery ekologiczne firmy przetwórcze pojawiły się w 2001 r. W roku 2010 zarejestrowanych było ich już 65. Dużym konwencjonalnym jednostkom przetwórczym o ogromnych mocach przerobowych zwykle nie opłaca się oddzielnie przetwarzać niewielkich ilości żywności ekologicznej. Natomiast małe firmy mają często problemy z barierami biurokratycznymi i marketingiem. Spośród produktów ekologicznych najbardziej rozwinięte jest przetwarzanie produktów

mlecznych, preparatów ziołowych oraz zbóż, brakuje natomiast ekologicznych rzeźni. Rośnie także produkcja pasz ekologicznych.

„Health shops” (oferujące zdrowe i naturalne, ale niekoniecznie certyfikowane produkty ekologiczne) jako pierwsze zaczęły sprzedawać produkty ekologiczne w 2002 r. Od 2003 r. żywność ekologiczną można nabyć także w dużych sieciach supermarketów. Żywność ekologiczna dystrybuowana jest głównie w stolicy kraju, Bratysławie oraz w tradycyjnie bogatszej zachodniej części Słowacji. Zapotrzebowanie na specjalne produkty lecznicze dostępne w „health shops”. Z tego trendu korzystają przede wszystkim produkty o efektach leczniczych: soki, produkty nie zawierające cukru oraz bezglutenowe, podobnie jak produkty dla alergików. W supermarketach dostępne są głównie podstawowe produkty ekologiczne. Konsumenci słowaccy nie są z reguły dobrze poinformowani o produktach ekologicznych. Główny powód dla zakupów produktów ekologicznych to postrzeganie ich jako zdrowe i modne. Nie ma kampanii reklamowych dla produktów ekologicznych na poziomie krajowym.

Ok. 70% żywności ekologicznej jest importowanej, głównie z krajów sąsiedzkich (Czechy, Węgry, Polska, Austria i Niemcy). Obrony rynku ekologicznego wynoszą ok. 4 miliony euro (2009 r.) i są stałe od roku 2006, z udziałem w rynku ok. 0,1%. Podział rynku przypada niemal po połowie na „health shops” i supermarkety, inne kanały dystrybucji praktycznie nie odgrywają żadnej roli.

Więcej szczegółowych informacji o rynku ekologicznych na Słowacji, głównych przetwórców, eksporterów, hurtowników i detalistów oraz inne możliwości parterów w biznesie można znaleźć [na stronie EkoConnect w języku niemieckim](#). Podobne raporty będą niedługo opublikowane dla 13 dalszych krajów środkowo i wschodnioeuropejskich.

Autor: Inka Sachse, EkoConnect; tłumacznie z angielskiego: Dominik Pick

* * * * *

4. Pierwsze kroki do rozpoczęcie ekologicznego przetwórstwa mleka i mięsa także w Europie Centralnej i Wschodniej?

EkoConnect i Instytut Badawczy Rolnictwa Ekologicznego (FIBL) z Szwajcarii zorganizowały warsztaty na temat produkcji i przetwórstwa ekologicznego mleka i mięsa na małą skalę dla osób mówiących po rosyjsku w rejonie Drezna, Niemcy. W ciągu kilku dni października 2011 odwiedzone głównie farmy ekologiczne, a 25 farmerów, przetwórców i doradców z Ukrainy, Rosji, Gruzji i Polski skorzystało z możliwości zapoznania się z dobrymi przykładami produkcji ekologicznej w Niemczech.

Photo: Gatis Caics, EkoConnect

Różne warunki hodowli bydła (obora, karmienie, higiena, utrzymanie zdrowia, dojenie etc.) i przetwarzania (planowanie i budowa jednostek przetwarzających, najnowsze technologie, wydatki, rzeźnia, pakowanie i przechowywanie) były dyskutowane szczegółowo z przedstawicielami każdej farmy i fabryki oraz z towarzyszącymi ekspertami.

Fabryka przetwórstwa mleka ekologiczne „Gläserne Molkerei” (Szkłana mleczarnia) była jedną z wizytowanych firm. Specjalny korytarz ze szklanymi ścianami umożliwił uczestnikom przyjrzenie się z góry całemu procesowi produkcji mleka i sera. Ponad 80 ton mleka przetwarzanych jest każdego dnia, przy maksymalnej wydajności 6 ton na rodzinę. Inwestycja wybudowania takiej przetwórnicy kosztowała ok. 11 milionów euro. Mleko jest dostarczane z wielkotowarowych farm ekologicznych (głównie z ponad 100 ekologicznymi krowami mlecznymi) znajdujących się w zasięgu do ok. 200 km od przetwórnicy. Inna wizytowana farma ekologiczna „Brodowin” posiada obok 260 krów mlecznych i 220 kóz przetwórnicy mleka o wydajności 10 ton dziennie. Inwestycja kosztowała ok. 2,5 miliona euro. Ekologiczny chów świń na wolnym wybiegu zaprezentowany został u „Gospodarza Berndta Schulz” ([Landwirt Bernd Schulz](#)), produkcja mleka na wielką skalę oraz przechowywanie pasz w Towarzystwie Agronomicznym „Großzöbern”. Ekologiczne gospodarstwo „Ohler” pokazało przykładową produkcję mięsa wieprzowego i karmienia bydła rzeźnego, a także niewielką rzeźnię. „Vorwerk Podemus” zaoferował możliwość zwiedzenia fabryki przetwarzającej całe mięso, a także dyskusję na temat uboju, różnych faz przetwórstwa mięsa i jego składowania.

Transparentność jest jednym z kluczy dla zdobycia przez niemieckie rolnictwo ekologiczne zaufania konsumentów. Z tego powodu większość firm pozwala odwiedzającym przyglądać się ich pracy, w celu przekonania ich, że cały proces produkcyjny odpowiada standardom ekologicznego rolnictwa. Dodatkowo, wiele farm pokazywało lokalne sklepy. Produkty ekologiczne i regionalne stają się coraz bardziej popularne w Niemczech. „Schemat skrzynki” (farmy dostarczają świeże produkty ekologiczne bezpośrednio z farmy do drzwi konsumenta) jest obecnie coraz bardziej popularny w Niemczech.

Podczas warsztatów, miały miejsce także wykłady ekspertów m.in. prezentacja na temat planowania, koniecznych surowców oraz kosztów budowania fabryk przetwórstwa mleka ekologicznego. Pan Eric Meili z

FiBL w Szwajcarii zaprezentował porównawczy wgląd w najlepsze praktyki żywienia bydła. Uczestnicy nauczyli się także, że produkcja mleka na niewielką skalę ok. 5000 litrów na krowę rocznie, może być we właściwych warunkach tak samo rentowna, jak produkcja mleka na dużą skalę.

Organizatorzy wierzą, że wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na rynkach lokalnych, podobne projekty będą miały miejsce także w Europie Wschodniej. Kilka firm już się tym zajmuje.

Autor: Gatis Caics, EkoConnect, tłumaczenie z angielskiego: Dominik Pick

* * * * *

5. Europejskie Międzyklastrowe Stowarzyszenie na rzecz Rolnictwa Ekologicznego (*Inter-Cluster Organics*) – Nowa organizacja i platforma sieciowa dla podmiotów działających w obszarze rolnictwa ekologicznego.

„Jak stworzyć sieć europejskich osób i instytucji związanych z sektorem produkcji ekologicznej oraz zachęcić ich do owocnej współpracy?” To pytanie zostało postawione przez grupy aktywnie działające w obszarze rolnictwa ekologicznego (klastry) w Turcji, Grecji, Francji i Niemczech w projekcie „*Inter-Cluster Organic*”.

W wielu krajach europejskich przedsiębiorstwa z branży rolnictwa ekologicznego są pionierami w swojej dziedzinie. Ze względu na to, że jako pierwsi zajmują się specyficzną, ekologiczną działalnością w swoich regionach, napotykają sporo przeszkód i muszą się wiele nauczyć. Działania takie są znacznie łatwiejsze w ramach zorganizowanej grupy lub stowarzyszenia, ale zwykle nawet w środowisku regionalnym brakuje całej specyficznej wiedzy, która może być potrzebna do zbudowania lub rozwinięcia nowego przedsięwzięcia, organizacji czy konkretnego działania. Przypomina to trochę wyważanie otwartych drzwi oraz kosztuje dużo czasu, energii i pieniędzy, ponieważ zazwyczaj potrzebna wiedza jest z powodzeniem stosowana w innych częściach Europy. Dlaczego więc nie korzystać nawzajem z własnej wiedzy i doświadczenia?

„*Inter-Cluster Organics*” został stworzony z powodów wymienionych powyżej. Jest to unikalna platforma sieciowa i biznesowa umożliwiająca wszystkim podmiotom działającym w sektorze produkcji ekologicznej do zaprezentowania siebie i swojej działalności, produktów i usług oraz podzielenia się tym co najlepsze z innymi. „*Inter-Cluster Organics*” udostępnia sektorowi rolnictwa ekologicznego niezbędną infrastrukturę oraz zachęca do współpracy poprzez wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk a także zapewnia przepływ informacji po między wszystkimi zainteresowanymi podmiotami w różnych krajach i regionach Europy.

Aby jak najlepiej służyć zainteresowanym podmiotom projekt zakłada analizę potrzeb poszczególnych regionów w „Analizie wymiarowania potrzeb” („*Needs Assessment Analysis*”). Na podstawie jej wyników zostaną zidentyfikowane luki w istniejącej wiedzy oraz najlepsze praktyki stosowane pośród różnych regionów i krajów. Celem projektu jest uzupełnienie brakujących informacji oraz wzmocnienie sektora produkcji ekologicznej w Europie.

Aby skorzystać z platformy sieciowej „*Inter-Cluster Organics*” firmy i organizacje z branży rolnictwa ekologicznego mogą wziąć udział w analizie potrzeb zgłaszając się na stronie: www.organicclusters.com.

Istnieje też możliwość osobistego spotkania z członkami przedsiębiorstw i organizacji ponieważ „*Inter-Cluster Organics*” organizuje warsztat podczas tegorocznych targów „BioFach” w Nuernberg, w Niemczech. Odbędzie się on w czwartek, 16. lutego 2012, w godzinach 10:00 – 11:30, w pokoju „Helsinki” CCN East. Zostanie wówczas zaprezentowany cały projekt a uczestnicy warsztatu będą mieli możliwość czynnie zwiększyć zasoby swojej sieci.

Autor Inka Sachse, EkoConnect; tłumaczenie z angielskiego: Aleksandra Mazur; korekta: Frater Flimsey

* * * * *

6. Szybki wzrost przemysłu przetwórczego w wyniku rosnącego popytu na produkty ekologiczne na Ukrainie.

Nie zważając na fakt, że rolnicy organiczni na Ukrainie na ekologiczne uprawy nie otrzymują żadnego dodatkowego wsparcia, i że na Ukrainie wciąż jeszcze nie ma żadnych regulacji prawnych dla ekologicznego rolnictwa, organiczny przemysł przetwórczy rośnie z godną uwagi szybkością.

Organic Open Air Exhibition in Kiev, 2011
Photo: Association "BioLan Ukraine"

8 października 2011 roku odbyła się w Kijowie wystawa na wolnym powietrzu: „Organichniy Dyvogray”. Ponad 7 tysięcy konsumentów napełniło swoje koszyki

organicznymi produktami (warzywami, owocami, mięsem, mlekiem, serem, masłem, mąką, cukrem, pszenicą i innymi zbożami, herbatami, ziołami itd.), które były oferowane przez 33 wystawców. Kolejnym wielkim wydarzeniem na Ukrainie była Konferencja Przetwórstwa Organicznego, odbywająca się 27 października 2007 roku, która zgromadziła 165 uczestników. Funkcjonuje tutaj ponad 40 producentów środków spożywczych, którzy w końcu 2011 roku działali na lokalnym rynku organicznych produktów, co oznacza znaczny wzrost, ponieważ jeszcze przed trzema laty nie było tam praktycznie żadnych przetwórców ekologicznych.

Jak już wyżej wspomniano, na Ukrainie wciąż brak uregulowań prawnych dla rodzimego rolnictwa ekologicznego, tak więc nie istnieją żadne kryteria, pozwalające odróżnić biologiczne środki spożywcze od nie biologicznych. Ostatnia próba wprowadzenia takich regulacji dla rolnictwa ekologicznego zakończyła się w 2011 roku porażką w wyniku weta prezydenta Ukrainy. Obecnie przygotowwany jest nowy projekt. Z 17 jednostek certyfikacji, aktywnych obecnie na ukraińskim rynku, tylko jedna, „[Organic Standard](#)”, jest organizacją lokalną. „Organic Standard” certyfikuje zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej i został uznany przez Komisję Europejską (UA-BIO-108).

Jakie są więc przyczyny rosnącego popytu na produkowane organicznie środki spożywcze na rynku ukraińskim? Oto odpowiedź Romana Manukhina z EthnoProduct: „Ukraińscy konsumenci są wrażliwi na jakość żywności szczególnie jeśli chodzi o produkty mleczne przeznaczone głównie dla dzieci. Mass media odegrały ważną rolę przy odkrywaniu problematycznych stron konwencjonalnej produkcji produktów spożywczych na Ukrainie. I chociaż określenie „organiczny” nie jest jeszcze powszechnie rozumiany, wielu konsumentów uczy się rozpoznawać różnice z coraz liczniejszych artykułów w prasie”. Według opublikowanej przez [Instytut Badawczy Rolnictwa Organicznego \(FiBL\)](#) analizy mediów, 15 zainteresowanych grup informuje regularnie na swoich stronach internetowych i w publikacjach na temat upraw organicznych.

Szwajcarsko-ukraiński projekt „Biocertyfikacja i rozwój rynku na Ukrainie” przeprowadzony przez FiBL ze Szwajcarii ze wsparciem szwajcarskiego [Państwowego Sekretariatu Na Rzecz Gospodarki \(SECO\)](#) rozpoczął się w 2005 roku i zakończony został w czerwcu 2011. Przyczynił się on do wzrostu sektora organicznego na Ukrainie i do jego integracji z handlem światowym, dzięki zapewnieniu dostępu do nowych rynków zbytu. Różne bariery w handlu, jak np. możliwość uzyskania certyfikatów organicznych, zostały przezwyciężone a ukraińscy konsumenci uzyskali dostęp do szerokiej palety certyfikowanych organicznych produktów spożywczych. Z pomocą projektu utworzona została jednostka certyfikująca „Organic Standard”. Ponadto do rozwoju rynku ekologicznego przyczyniły się także inne podmioty, na przykład [Stowarzyszenie „BioLan Ukraina”](#) (założone w 2002 roku), [Organic Federation of Ukraine](#) (założone w 2005 roku), [Association „Pure Flora”](#) (założone w 2008 roku). Całościowy przegląd upraw organicznych i rynku biologicznego na Ukrainie zawiera [raport na temat rolnictwa biologicznego na Ukrainie](#), napisany przez EkoConnect (w języku niemieckim).

Autor: Gatis Caics, EkoConnect ze wsparciem Natalii Prokopczuk, szwajcarsko-ukraiński projekt „Biocertyfikacja i rozwój rynku na Ukrainie”, FiBL.. Przekład: Arkadiusz Cencora; korekta: Frater Flimsey

* * * * *

7. EthnoProduct – pierwszy ukraiński producent dostarczający supermarketom eko-mleko i eko-miód

EthnoProduct to jedno z największych przedsiębiorstw ekologicznych na Ukrainie. Posiada 8000 ha ekologicznych terenów rolnych, 2000 krów dojnych oraz 320 pracowników. Ich eko-mleko cieszy się ogromną popularnością wśród ukraińskich konsumentów. Ten ekologiczny produkt, sprzedawany w wielu kijowskich supermarketach, dzięki swej wysokiej jakości, nie potrzebuje zbytej reklamy, a informacja o nim roznosi się „pocztą pantoflową”.

[Grupa EthnoProduct](#) została założona przez cztery gospodarstwa rolne z północnego obwodu czernihowskiego, który na północnym-wschodzie graniczy z obwodem kijowskim. Znajdują się one w promieniu 200-300 km od Kijowa, który jest głównym rynkiem zbytu. W latach 2009-2011 każde z nich otrzymało wymagane certyfikaty ekologiczne. Aby przybliżyć profil tejże firmy oraz charakter jej działalności, proponujemy Państwu wywiad z jednym z jej przedstawicieli.

EcoConect (EC): Ile ton różnych produktów i surowców jest produkowanych i przetwarzanych przez EthnoProduct w skali rocznej?

Przedstawiciel EthnoProduct (PEP): Według naszych oczekiwań, całkowita produkcja eko-mleka w 2011 (wywiad przeprowadzony w grudniu 2011) roku ma wynosić 1800 ton. W tym roku naszym głównym celem była produkcja ekologicznego mleka, dlatego wyrób innych produktów, takich jak miód czy mięso, nie był dla nas aż tak istotny. Obecnie, każdego miesiąca przyjmujemy zamówienia na 6-7 ton mięsa z bydła ekologicznego. W przyszłym roku, zamierzamy więc nie tylko zwiększyć ilość produkowanego mleka, ale i

Photo: EthnoProduct

podnieść produkcję oraz dystrybucję ekologicznego mięsa. Eko-miód z kolei traktujemy jako produkt dodatkowy powstały w wyniku nadwyżki (około 1.2 tony) z kwiatów zapylonych przez nasze pszczoły. Warto dodać, że każdego roku sprzedaż naszych ekologicznych produktów - zbóż oraz roślin strączkowych (żyto, łubin, wyka, owies, gryka) - wynosi od 1000 – 1500 ton.

EC: Czy EthnoProduct kupuje surowce od innych rolników? PEP: Mleko, które dostarczamy do kijowskich supermarketów, jest produkowane wyłącznie w naszych gospodarstwach. Od początku zakładaliśmy, że wszelkie surowce, w tym ekologiczne pasze, będą pochodzić z naszej własnej produkcji. W tym roku jednak, kupujemy ekologiczną kukurydzę od innego rolnika z regionu Połtawy. Wynika to z naszej chęci wspierania i promowania rozwoju krajowego rynku produktów ekologicznych. Chcemy również pobudzić ukraińskich rolników ekologicznych do dalszej produkcji żywności organicznej.

EC: Gdzie na Ukrainie można kupić produkty proponowane przez EthnoProduct? PEP: Początkowo sprzedawaliśmy nasze produkty w sklepach ekologicznych oraz internetowych. Większość z nich znajduje się w Kijowie. Obecnie, nasze wyroby można kupić w sieci dwóch największych supermarketów na Ukrainie: „Silpo” i „Velyka Kyshehna” oraz w niektórych delikatesach. Podsumowując, nasze produkty można kupić w 69 kijowskich sklepach.

EC: Czy cena ekologicznych produktów (np. mleka) dostarczanych przez EthnoProduct znacznie różni się od zwykłych produktów sprzedawanych w ukraińskich sklepach? PEP: EthnoProduct wprowadził na rynek produkt bardzo wyjątkowy: niepasteryzowane, pełnotłuste mleko, które pochodzi prosto od naszych ekologicznych krów oraz zawiera naturalny tłuszcz i białka. Dlatego trudno porównać nasze mleko do jakiegokolwiek innego produktu. Niemniej jednak, jeśli zestawimy cenę naszego mleka z ceną zwykłego, zauważymy, że jest ono tylko o 15% droższe.

EC: Czy ekologiczne wyroby produkowane przez EthnoProduct są eksportowane? PEP: Grupa EthnoProduct miała okazję współpracować z holenderską firmą „Biocore”. Za pośrednictwem ukraińskiego przedstawiciela sprzedaliśmy im nasze organiczne żyto i łubin. Chcielibyśmy przyjrzeć się bliżej nowym rynkom i sprawdzić, czy jest zapotrzebowanie na naszą organiczną pszenicę orkiszową i grykę. Chcielibyśmy także produkować na eksport organiczne produkty zbożowe o wyższej wartości dodanej.

EC: Czy konkurencja wśród producentów produktów ekologicznych na Ukrainie jest duża? PEP: Na ukraińskim rynku nie ma zbyt wielu producentów organicznych produktów, dlatego konkurencja nie jest duża. Osobiście promujemy inne ekologiczne firmy działające na Ukrainie. Jednocześnie, bycie liderem wśród dostawców eko-mleka jest dość trudne. „Konkurencję” stanowią gospodarstwa, które wytwarzają własne produkty mleczne, twierdząc, że są one ekologiczne, podczas gdy, tak naprawdę, nie posiadają one wymaganych certyfikatów. Taka sytuacja ma miejsce szczególnie w nowo powstałych sklepach. Praktyka ta wprowadza w błąd i jest dużo bardziej niebezpieczna niż potencjalna rywalizacja między dwoma producentami produktów ekologicznych.

EC: Jak będzie rozwijał się EthnoProduct w najbliższej przyszłości? PEP: Przede wszystkim planujemy powiększyć stado krów dojnych poprzez zakupienie nowych jałówek. Zdajemy sobie jednak sprawę, że taki ruch możliwy będzie dzięki wprowadzeniu ulepszeń w produkcji pokarmu dla zwierząt. Dlatego też, zamierzamy skupić się na nawożeniu obornikiem pól uprawnych oraz stosowaniu nowych, bardziej zaawansowanych technologii, takich jak biodynamiczna uprawa. Wykorzystujemy technikę nawożenia zwaną BD Preparation 500. Polega na zakopywaniu wypełnionych obornikiem krowich rogów w ziemi na głębokości 40-60 centymetrów. Wspólnie z Rainerem Saxem, rolnikiem zajmującym się rolnictwem biodynamicznym na Ukrainie, zakopaliśmy już 2000 takich „rogów”. Współpracujemy również z Hansem Ramseierem, profesorem na Uniwersytecie w Bernie. Pomaga on nam w opracowaniu metod ulepszenia naszych pastwisk i pól. Nasz plan rozwojowy nie zakłada tylko zwiększenia produkcji produktów mlecznych. Chcemy również wykorzystać nasze ekologiczne pastwiska do hodowli kóz (produkcja mleka koziego) oraz wypasu owiec. W 2011 roku przeprowadziliśmy również kilka małych, prekursorskich projektów, mających na celu hodowlę ekologicznych dyni i ziemniaków.

Autor: Gatis Caics (EkoConnect), tłumaczenie z języka angielskiego: Monika Cienciała

* * * * *

8. BioFach 2012: to więcej niż globalne targi

Światowe Targi Produktów Ekologicznych BioFach oraz Targi Kosmetyków i Produktów Naturalnych Vivaness, jak co roku zgromadzą przedstawicieli branży z całego świata, w Norymberdze między 15 a 18 lutego 2012r. Oczekiwanych jest 2400 wystawców (z czego 200 promujących Vivaness) oraz 44 000 gości. Oprócz szerokiego spektrum światowej rangi produktów, przewidziana jest również ogromna ilość atrakcji.

Photo: BioFach

Przez cztery dni wystawie blasku dodawać będzie państwo roku 2012- Indie, które na 1000 m² powierzchni (z czego w Sali 5 żywność i w Sali 8 wyroby włókienniczy) prezentować będą swoje naturalne produkty profesjonalistom. Na zjeździe, który przyciągnął około 8000 odwiedzających ilością ponad 150 prezentacji, dyskusjami i warsztatami, skupiono się głównie na pytaniu: Co właściwie wyróżnia zrównoważony przemysł żywnościowy oraz jakie stanowisko branża produktów ekologicznych przyjmuje wobec zrównoważonego rozwoju jako jednej z najistotniejszych kwestii? Patron światowych targów BioFach, Międzynarodowa Federacja Przemysłu Organicznego IFOAM, oraz narodowa organizacja wspierająca- Niemiecka Federacja Przemysłu Organicznego BOLW w 2012 roku zwracają uwagę na równowagę ekologiczną, społeczną jak i gospodarczą w bio sektorze.

Tego roku premierę świętuje serce BioFach czyli segment żywności. Miłośnicy ekologicznych specjałów rybnych mogą z niecierpliwością oczekiwać atrakcji w 2012r: targ rybny otwarty zostanie w hali nr 6! W nadmorskiej atmosferze kupcy poszukujący wysokiej jakości ryb oraz owoców morza pozyskają tu przydatne informacje oraz skosztują przysmaków rybnych. Targ rybny jest wspólnym projektem BioFach oraz stowarzyszenia Naturland. Główny temat zostanie poruszony przez Fish Forum 2012 dnia 16 lutego 2012 w centrum dyskusyjnym NCC Ost w Seulu.

Biofach i Vivaness proponują znacznie więcej niż tylko możliwość zapoznania się z ofertą produktów ekologicznych i kosmetyków naturalnych z całego świata. Oprócz produktów i marek duet oferuje w bio strefie cenne kontakty oraz emocje, jak i wiedzę i możliwość inwencji twórczej. Targi są podłożem nie tylko dla rynku i jego produktów, ale również dla ludzi tworzących sektor. Są wykorzystywane do nawiązywania kontaktów oraz kształtowania stosunków publicznych. Są one impulsem do rozwoju sektora ekologicznego. Z niemałym rozmachem stało się to jasne w 2011 roku, kiedy do Norymbergii przybyło około 1 150 przedstawicieli mediów z 37 krajów oraz ponad 100 reprezentantów kręgów politycznych. Jeden z najważniejszych aspektów kształtowania się przyszłości sektora są wiedza i informacje. Kongres BioFach oddaje słuszość tym założeniom spotykając się ponownie w 2012 roku. W skali światowej jest to największy kongres tego typu.

Więcej informacji dostępnych na stronie: www.biofach.com, ostatnie trendy i nowości: www.oneco.biofach.de, listę wystawców jak i aktualne informacje o produktach można znaleźć na: www.ask-biofach.de i www.ask-vivaness.de.

Autor: Barbara Böck, NürnbergMesse. Przekład: Anna Czarnek; korekta: Frater Flimsey

* * * * *

9. Organic Marketing Forum współpracuje po raz pierwszy z BioFach

Organic Marketing Forum (OMF), jako najważniejsza konferencja o profilu ekologicznym w Europie Środkowej i Wschodniej wraz z towarzyszącą jej wystawą stanowi rodzaj mostu między Europą Wschodnią oraz Zachodnią. Jak dotychczas, także w roku 2012 spotkają się producenci artykułów spożywczych, przedsiębiorcy, importerzy, rolnicy, doradcy oraz eksperci z branży ekologicznych produktów.

Photo: Inka Sachse, EkoConnect

[OMF 2012 - 7. Międzynarodowe Spotkanie w Zakresie Przetwórstwa i Sprzedaży Produktów Ekologicznych i Surowców Naturalnych](#) odbędzie się w dniach 7.-9. maja

2012 w Warszawie. Organizatorzy tegorocznego spotkania kładą nacisk na wystawę, która będzie miała jednodniowy charakter.

Udo Funke, główny organizator Targów BioFach komentuje: „Jako wiążące targi produktów ekologicznych BioFach skupia raz w roku przedstawicieli branży z całego świata w Nürnberg. Rozwój rynków ekologicznych w Europie jak i na całym świecie jest dla nas bardzo ważny. Europa Środkowa i Wschodnia należą obecnie do szczególnie szybko rozwijających się regionów tego sektora. Dlatego też jesteśmy bardzo zadowoleni ze współpracy z EkoConnect oraz cieszymy się na kooperację w przyszłości na scenie branży produktów ekologicznych w Europie Środkowej i Wschodniej jak i całego światowego ruchu ekologicznego. Także Bernhard Jansen, prezes EkoConnect- Międzynarodowego Centrum Rolnictwa Ekologicznego Środkowej i Wschodniej Europy, jako główny organizator OMF 2012 podkreśla pozytywny trend: „Przyszłość europejskiego rynku produktów ekologicznych leży na Wschodzie. Cieszymy się z nowego partnerstwa z BioFach, dzięki któremu możemy dotrzeć z informacjami oraz oferta nowych kontaktów biznesowych do wszystkich zainteresowanym transakcjami kupna i sprzedaży produktów ekologicznych w Europie Środkowej i Wschodniej”.

Obok BioFach obecni na Forum będą kooperacyjni partnerzy: związek producentów [Polska Ekologia](#), stowarzyszenie dla rolnictwa ekologicznego [Ekoland](#), [Centrum Doradztwa Rolniczego](#) oraz stowarzyszenie ekologicznych detalistów [Organic Retailers Association \(ORA\)](#). Forum organizowane jest pod patronatem [IFOAM EU Group](#) oraz [Polskiego Ministerstwa Rolnictwa](#).

Spotkanie prowadzone będzie w językach: polski, angielski, niemiecki oraz rosyjski. Oferta promocyjna trwa do 29 lutego.

Więcej informacji znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej: [Organic Marketing Forum](http://www.organic-marketing-forum.org).

Autor: Magdalena Saczyńska, EkoConnect

* * * * *

10. Nadchodzące wydarzenia

Data	Wydarzenie	Miejsce	Temat	Strona internetowa
15.2.2012.- 18.2.2012.	BioFach & Vivaness	Norymbergia, Niemcy	Największe, światowe targi produktów ekologicznych	www.biofach.de www.vivaness.de
20.2.2012.- 22.2.2012.	Eco-Fruit 2012	Hohenheim (Stuttgart), Niemcy	15. Międzynarodowa Konferencja dotycząca Ekologicznej Uprawy Owoców	www.ecofruit.net
06.3.2012.- 10.3.2012.	BioAgra 2012	Płowdiw, Bułgaria	Wystawa produktów ekologicznych w ramach Wystawy Rolnictwa AGRA 2012	www.fair.bg/bg/events/agra12-bg.htm
13.3.2012.- 14.3.2012.	Seminarium	Piechowice, Dolnośląskie, Polska	Współdziałanie na linii rolnictwo a ochrona środowiska	http://www.dodr.pl/11/5/22/3/index.shtml
20.3.2012.- 30.3.2012.	7. tydzień walki z pestycydami	cały świat	Podnoszenie świadomości społeczeństwa w ramach utraty zdrowia i ryzyka związanego z pestycydami. Blisko 1 000 imprez we Francji i 16 innych krajach w 2011.	www.pesticideactionweek.org
30.3.2012.- 31.3.2012.	Dobre Żniwa – współpraca w rolnictwie ekologicznym	09-533 Słubice, Polska (80 km od Warszawy)	Seminarium dla rolników ekologicznych i innych ekspertów	www.ziarno.eu , tel/fax: +48 24 277 89 63
01.4.2012.- 02.4.2012.	Produkty Ekologiczne Europa 2012	Londyn, Wielka Brytania	Targi produktów ekologicznych związanych z równowagą i zdrowiem człowieka.	www.naturalproducts.co.uk
12.4.2012.- 15.4.2012.	Ekologia – Izmir 2012	Izmir, Turcja	Tureckie, wiodące targi produktów ekologicznych	www.ekolojiizmir.com
13.4.2012.- 15.4.2012.	Konferencja na temat rozwoju sektora ekologicznego	Izmir, Turcja	4. Międzynarodowa Konferencja dotycząca rozwoju sektora ekologicznego centralnej i wschodniej Europy oraz krajów Azji Środkowej	turkey.organic-conference.info
17.4.2012.- 18.4.2012.	6. Europejski Kongres Organiczny	Kopenhaga, Dania	Znaczenie ekologicznych upraw w kształtowaniu systemu żywnościowego w przyszłości	www.organic-congress-ifoameu.org
20.4.2012.- 22.4.2012.	Biostyl 2012	Praga, Czechy	7. Targi zdrowego odżywiania i zdrowego trybu życia	www.biostyl.cz
07.5.2012.- 09.5.2012.	Organic Marketing Forum 2012	Warszawa, Polska	7. Międzynarodowe Spotkanie w Zakresie Przetwórstwa i Sprzedaży Produktów Ekologicznych i Surowców Naturalnych w centralnej i wschodniej Europie	www.organic-marketing-forum.org
16.5.2012.- 19.5.2012.	Jordan - wystawa produktów ekologicznych	Amman, Jordania	Konferencja połączona z wystawą produktów ekologicznych	www.organicfood-jo.com
24.5.2012.- 26.5.2012.	BioFach Chiny	Szanghaj, Chiny	Targi produktów ekologicznych w Chinach	www.biofach-china.com
05.6.2012.- 07.6.2012.	ZDROWIE ŻYCIE - 2012	Moskwa, Rosja	Międzynarodowe Forum w dziedzinie produkcji produktów usług oraz promowania zdrowego stylu życia	www.life-expo.ru

Przekład: Anna Czarnek

Czy podobał się Państwu nasz biuletyn informacyjny?

Jeśli tak, będziemy wdzięczni, jeśli polecą nas Państwo swoim znajomym i przyjaciołom. Jeśli mają Państwo jakieś uwagi i komentarze proszę skontaktować się z Abalon lub EkoConnect. Wszelkie Państwa sugestie dotyczące poruszanej tematyki jak również jakości artykułów i ich tłumaczeń są dla niezwykle cenne.

Jeśli biuletyn Informacyjny został Państwu przesłany przez kogoś innego, a chciałby Pan/Pani otrzymywać go bezpośrednio od nas, proszę napisać do nas e-mail zamieszczając w tytule wiadomości: „Subscribe EkoConnect Information Letter”, na adres: redaktion@ekoconnect.org.

Jeśli nie chcą Państwo dłużej otrzymywać od nas biuletynu należy wysłać do nas e-mail wpisując w rubrykę „temat” „Unsubscribe EkoConnect Information Letter”.

Niniejszy biuletyn informacyjny jest wspólnym projektem EkoConnect i Avalon. Tłumaczenia są wykonywane dzięki zaangażowaniu wolontariuszy. Jeśli jesteście Państwo zainteresowani pomocą przy tłumaczeniu biuletynu prosimy o kontakt. Z chęcią przyjmujemy Państwa pomoc.

Pozdrowienia, Redakcja

Avalon to międzynarodowa organizacja non profit w Holandii, która wspiera aktywnie rolnictwo ekologiczne.

Avalon pomaga gminom wiejskim w rejonie środkowo- i wschodnioeuropejskim, we utworzeniu trwałego społeczeństwa wiejskiego. W ten sposób pomagamy naturze i środowisku, socjalnobytowym warunkom i lokalnej gospodarce, zawsze w bliskiej współpracy z lokalnymi organizacjami takimi jak gminy, rolnicy, urzędy itd.

Sieć Avalonu. Jednym z najważniejszych naszych celów jest organizację, rządy, uniwersytety i ekspertów połączyć za pomocą informacji i dyskusji na temat rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska. Wiedza i organizacja produkcyjna jak również sieć rynkowa i rozwój odgrywają ważną rolę w programach polityki rolnej i proekologicznej. Do czynności tych należą seminaria, edukacja zakładów prowadzących naukę zawodu i prezentację, rozwinięcie instytucji i zintensyfikowanie projektów.

Przez połączenie wszystkich uczestników powstanie jedna sieć z ponad 150-oma aktorami w zakresie rolnictwa ekologicznego, ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i długotrwałego rozwoju tego obszaru. Sieć ta połączy ludzi, którzy aktywnie ze sobą pracują przy projektach Avalonu wspólnie z ekspertami na europejskim i międzynarodowym poziomie. Avalon wspiera tę sieć za pomocą komunikacji i wprowadzenia wyposażenia do polepszenia edukacji.

Członkostwo. Chcą Państwo zostać członkiem sieci? Prosimy o wypełnienie formularza meldunkowego na naszej stronie internetowej (www.avalon.nl). Należą Państwo już do naszej sieci? Zatem zaproszcie Państwo współpracowników, przyjaciół lub inne lobby, aby zostali członkami naszej sieci.

EkoConnect jest organizacją *non profit* z siedzibą w Niemczech, która wspiera wymianę informacji, wiedzy i doświadczenia w dziedzinie rolnictwa ekologicznego. Organizacja ta jest siecią osób i organizacji, które uczestniczą w eko-sektorze Europy Zachodniej i Wschodniej, aby umożliwić im spotkanie i współpracę.

Najważniejsze jest wsparcie takich działalności, które są za długotrwałym rozwojem rolnictwa ekologicznego w Europie Środkowej i Wschodniej, jak i za połączeniem uczestników oraz udostępnieniem ekologicznie wytworzonej żywności. EkoConnect pełni zatem funkcję głównego źródła informacji, służy pomocą przy realizacji spotkań, wymiany doświadczeń i doształcania. Ponadto wspiera prywatne i publiczne instytucje przy wprowadzeniu struktur rolnictwa ekologicznego. Rada specjalistyczna służy pomocą organizacji EkoConnect w kwestiach merytorycznych i dotyczących strategii podejmowanych działań.

Członkostwo. Do członków EkoConnect należą eksperci i organizacje z całej Europy z długoletnim doświadczeniem w zmianie ekologicznych struktur rolnictwa, ale też osoby, które interesuje nauka i wsparcie eko-idei. Mogą Państwo wesprzeć naszą pracę, jeśli zapiszą się Państwo jako członek finansujący lub zwyczajny do naszej sieci. Prosimy o wypełnienie formularza meldunkowego na naszej stronie internetowej (www.ekoconnect.org). Należą Państwo już do naszej sieci? Zachęcamy Państwa do przekazywaniu informacji o członkostwie współpracownikom, przyjaciołom lub innym *lobby*.

Supported by EU DG Environment Life +